

V Ljubljani, v četrtek, dne 13. septembra 1917.

Leto XLV.

Velja po pošti:

za celo leto naprej ... K 30—
za en mesec ... 250
za Nemčijo celoletno ... 34—
za ostalo inozemstvo ... 40—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej ... K 28—
za en mesec ... K 230
V spravljenem mesecu ... 2—

Sobotna izdaja:

za celo leto ... K 7—
za Nemčijo celoletno ... 9—
za ostalo inozemstvo ... 12—

SLOVENEC

Inserati:

Enostolpna petitrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat ... po 30 v za dva- in večkrat ... 25, pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petitrsta po 60 v Izplača vsak dan izvzemši nedelje in praznike, ob 5. urji pop.

Redna letna priloga vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi so ne vracajo; nefrankirana pošta se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravnštvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštnega brauljnega avstrijske št. 24.797, ogriske 28.511, bosn.-herc. št. 7553. — Upravnštvo telefona št. 188.

Hrvatje in združenje Jugoslovanov.

V »Hrvatski Državi« z dne 10. t. m. piše nek aktivni politik Starčevičeve stranke prava o Slovencih med drugim:

»Z ozirom na Slovence smo se mi Starčevičanci na polju enuncijacije in manifestacije hrvatsko-slovenskega dinstva l. 1912 v Ljubljani radikalizirali in sicer s svojo adreso v mesecu marcu t. l. z zahtevo, da se morajo Slovenci ravno tako združiti z nami kot Dalmacija, Bosna in Hercegovina itd. Mi torej ne poznamo več razlike med našimi pokrajinami, našim narodom, ne zahtevamo enega dela te enote preje, drugega pozneje, enega več, drugega manj, ali da bi nam bil kdo bližji, drugi oddaljen. Ne, vsi smo enaki! Vsi se moramo istočasno združiti.

Za nas ne obstaja bolj potreben in manj potreben del skupne enote, nobenega se ne odrekamo, od nobenih naših zahtev ne popustimo.

Na adresno stališče Starčevičeve stranke prava z dne 5. marca t. l. se je postavila tudi dunajska deklaracija z dne 30. majnika. Mi Starčevičanci smo v deklaraciji z dne 5. junija ponovili, kar smo že izrekli v adresi meseca marca. To pot smo se glede Srbov jasno izrekli, kar smo v isti adresi samo omenili.

Z ozirom na Slovence smo se postavili na stališče Francozov glede Alzacie in Lorene. To stališče je začrnil Ribot, ko je izjavil:

»Mi Francozzi imamo nezastarcelo pravo do Alzacie in Lorene ter ne moremo dopustiti plebiscita.«

Ravno tako govorimo tudi mi. Na podlagi našega stališča ne moremo več govoriti, da hočemo podpirati stremljena bratov Slovencev, da pridejo k nam, kakor govoriti to pravaški program iz leta 1894. Istočasno smatramo njihovo priklopiljenje neodvisno od njihove listne volje.

Mi smo eno, spadamo skupaj in moramo biti enotni in združeni.«

Tako glasilo Starčevičeve stranke prava, ki se je med Hrvati z vsem ognjem zavzela za uresničenje majniške jugoslovanske deklaracije, zahteve po združitvi sedaj razcepilnih Hrvatov, Srbov, Slovencev v eno svobodno državnopravno obliko pod habsburškim žezlom.

Danes je jasno, da bo na Hrvatskem vsaka stranka, vsaka politična

osebnost, ki bi se postavila v službi Pešte, Mažarov in Nemcov na ozko in tesnorčno stališče separatizma in tako proti jugoslovanski deklaraciji, češ, da smo Slovenci in Srbi balast, za vedno izginila s površja.

Zavest jugoslovanske skupnosti, zavest nujnosti združitve v svobodni državnopravni obliki pod habsburškim žezlom, je tako globoko vkoreninjena, da je ne more več nobena sila, noben vihar omajati.

Dvajsetletnica Škofovskega posvečenja prevzetenega knezoškofa dr. Antona B. Jegliča.

Nedeljsko jutro je vstalo v proslavo Imena Marijinega. Pozdravljalo je starčka in otroka in mater in sestro, ki so šli v otožni zamišljenosti moliti k presv. daritvi za varstvo in blagoslov slovenskih junakov v streških jarkih. Tesnoba je bila molitev. Dušnik je pa stopil z veselim pozivom na prižnico. Par minut, in po slovenski zemlji se je razlila vesela vest: Predragi! Knez in škofov obhaja dvajsetletnico Škofovskega posvečenja. Takoj je izginila za nekaj časa tesnoba iz srca, ki je bilo že polno lepih spominov na prevzetenega kneza in hyaležnost je plula ter dvigala goreče molitve za gorečega nadpastirja. Marija se je sklonila ter sprejemala prošnje svojih čet, deklet in fantov, žena in otrok: Ti mu povrni, Ti ga varui v vodi, škofo Tvojega kraljestva na slovenski zemlji!

Slovensko ljudstvo je obhajalo dvajsetletnico svojega nadpastirja na nedeljo Imena Marijinega 9. septembra. Molitev je bila čestitka slovenskega ljudstva.

12. september 1. 1897. — Sarajevska stolnica je plapolala veselja, ko si je Kristus izvolil novega naslednika svojih apostolov in ga kmalu nato poslal na odposlanstvo med domače slovensko ljudstvo.

12. september 1917. — Ljubljanska stolnica je bila polna prisrčnega veselja in goreče molitve, ko je prevzeteni knez in škofov obhajal dvajsetletnico, odkar ga je Kristus izbral za svojega apostola. Ljudstvo je molilo za svojega nadpastirja, samo mladina je napolnila pol cerkve. Mladina je molila zanj, ki mladino zbira v zaveje Marijino. Zavod Lichtenburg je postal

svoje gojenke, ki so molile k svoji mati Mariji za Marijinega škofo, iz ljubljanskih dnevnih zavetišč so pripeljali učitelji in učiteljice otroke prosit za zavetnika nedolžne mladine, škofo Marijinih vrtcev. Čakali so in molili: In ko je pred dvajsetimi leti sprejel v ljubljanski stolnici novega nadpastirja Försterjev »Ecce sacerdos magnus«, takoj ga je ob njegovi dvajsetletni pozdravil gotovo se z večjo radostjo in veseljem.

Vstopil je veliki duhovnik in obhajal veliki spominski dan s tem, v kar ga je Bog posiljal: Posvečuj mašnice in dijakone! Za svoj jubilej si je izbral izvrševanje svoje višepastirske službe: Posvetil je na dvajsetletnico svojega posvečenja v škofo dva gospoda, enega v mašnika, drugega v dijaku. Milost in blagoslov je ilio nebo na oba posvečenca, milost in blagoslov je ilio na škofo, ko so v skupni molitvi opravili uajsvetejo daritev.

Na Marijin praznik se je to zgodilo; ni čudo, saj se je Marijino kraljestvo razširjevalo v tej dvajsetorici škofovskih let. Marija je delila milosti in Marijina pesem je spremljala ta jubilej. Marijina pesem Sattnerjeva in Premrlava. Veselila so se nebesa, veselila se je skofija ob jubileju dvajsetih težkih let škofovsko službe. Radostno je hitela molitev pred božji prestol, radovala se je pesem, ko je z Wagnerjevim »Jubilate« spremljala nadpastirja ob nadpastirske jubilejne službe k delu — Bog daj — do večjih jubilejev.

... Čestitke so se vrstile ob prestolu prevzetenega. Ne najmanjše, govorito najbolj gorečo je poslala Marijina družba ljubljanskega semenišča. Prevzeteni je njen pokrovitelj, prevzeteni je njen dobrotnik, prevzeteni je njen ljubitelj in sedaj je še njen častni član. Samo v skromiu dokaz hvaljenosti mu je kongregacija nad dvesto duhovnikov in bogoslovev podela častno članstvo z umetniško diplomo akademičnega slikarja prof. Gašparja Porenta. Deputacija nad dvajsetih članov se mu je poklonila s čestitko, ki jo je govoril č. g. Ciril Potočnik. Poklonitev častnega članstva je bila goreča prošnja, naj Marija deli plačilo svojemu škofu, Marija po kongregacijskih milostih.

Bilo je pred 20 leti. Prevzeteni je odhajal iz Sarajeva v svojo domovino in takrat se mu je poklonila deputacija sarajevskih bogoslovev, ki so ga pristeli med častne člane svoje kongregacije. Marija ga je vodila in blagoslovila dolgo vrsto let kot svojega

škofo, združene molitve vseh vernikov ob dvajsetletnici naj pa izprosijo Prevzetenemu še večjega blagoslova in veličastnejših jubilejev.

Enketa o prehrani.

Dunaj, 8. septembra.

Seidlerjeva vlada je postavila na celo svojemu programu vprašanje ijduske prehrane. Ker velikih političnih vprašanj ne more rešiti, hoče vsaj na tem polju pokazati svojo dobro voljo. Ker se je proti obstoječim vojnogospodarskim upravam dvignila v vseh slojih velika nevolja, je ministrski predsednik Seidler sklical enketo konzumentov, trgovcev in poljedelcev, ki je trajala tri dni. Vsak stan je imel na razpolago en dan in prosto besedo, da pove, kako si misli boljšo ureditev. Seidler je razglasil svoje načelo, da boče vladati pri odprtih oknih: Sicer všeče, a bolje je nekoliko nahoda, kakor pa slab zrak!

Kako dvigniti produkcijo? Kako živila prav razdeliti? Kaj je s centralami? To so bila vprašanja, na katere naj bi dali vlasti pameine odgovore glede prehrane. Aparat je bil velik. Vsi prizadeti ministri so prišli poslušati.

Prični dan so govorili konzumenti, ki so v večini za vedenje strojje centraliziranje ljudske prehrane, a so se tudi od strani mestnih zastopnikov slišali glasovi, ki govore za nekoliko svobodnejši stik meščanov s poljedelcem. Naravnost navdušenj za centrale so socialisti demokratje, ki hočajo sploh vsa živila do zadnje mrvice zaseči in izročiti državnemu gospodarsvu. Seveda pa reklamirajo potem od vlade podobno razdelitev za svoje organizacije.

Drugi dan je veljal trgovcem. Ti so se izrekli za to, da se sedaj centrali ne morejo odpraviti na mal. Sicer ni nihče ž njimi zadovoljen, a svobodna trgovina je nemogoča, dokler traja pomanjkanje blaga in je treba razpoložljive množine porazdeljevati. Žele pa, da se trgovski krogi bolj pritegnejo k delu pri centralah.

Tretji dan so govorili zastopniki poljedelcev. Bil je velik zbor, v katerem se je izrekla marsikatera ljudska in odločna beseda. Vsak govornik je imel na razpolago deset minut, a zborovanje je trajalo od dopoldne do večera. Predsedoval je ministrski predsednik Seidler.

Najprej se je predstavil novi poljedelski minister Sylva Tarouca, ki je sicer obžalovaje izrekel, da so se važne

LISTEK.

Anjuška.

Spisal † Rihard Drolle.

Bilo je leta 1915. v sredi poletja. Prišel sem bil k poveljstvu neke pehotne brigade. Imel sem streho za sebe in svoje konja v skedenju nekega bogatejšega kmeta, nedaleč od poveljstva.

Proti večeru nekega lepega dne sem dobil povelje, nesti poročilo k polkovniku pešpolka ...

Osedal sem konja in hotel odjezditi, ko mi prinese mojega kmeta hčerka kuhanega mleka in kos kruha. Mleko sem spravil v steklenico, kruh pa v torbo. Dekle pa je medtem vtrgalo v gredi vršiček rožmarina in ga vtlknilo konju v uzdo. Meni je nato dala roko v slovo, konja pa je priznana poglavila po vratu in odjezdil sem ...

Jezdil sem počasi po še precej lepi cesti med lepimi travniki in livadami. Solnce je pričelo zahajati in se veselo smehljalo z azurnega neba, kokor bi ničesar ne znalo za vojsko in ne cutilo bede nas zemljanoj. Z livad pa je mehak vetrček prinašal ono omamljujočo vonjavo, ki človeka zasniva v nekake mehke sanje. Nežne cvetke, ki so klile ob cesti, so priklonile svoje pisane

glavice, kakor bi se bale, da bi si ne zapršile kelikov s prahom, ki se je dvigal izpod kopit mojega konja. Sem iz gozda, kateremu sem se bližal, pa so mi zadolele na uho vsakovrstne melodije ptičev, celo črn kos s svojim večno turobnim glasom jim je pomagal. Medtem je bilo sonce že zašlo in večerna rosa se je iskrila na cvetkah in vejh dreves kakor se iskri solza na žametnih trepalnicah devojke. Zbudil sem se iz sna in zopet se mi je zdela narava kakor bi jo občudoval v sanjah in te sanje so se mi zdale kakor ena sama neskončno lepa povest ...

Nategnil sem vajeti in konj se je nevoljno spustil v tek. Mogoče je tudi on sanjal, sanjal o zlatem ovusu in diščem senu ...

Izga gozdnih vrhov je izplavala luna, pticki so utihnili in zavladala je tišina; le tam v ospredju je tuštan počil kak strel vedenje.

V eni uri sem dospel iz skrivnostnega gozda in zapazil ob robu istega lepa križ na lepo ozaljsanem grobu padlega ulanca — Hrvata. Stopil sem s konja in odkrite glave ter v mesečnem svitu napisal pod ime junakovo:

Vojna še vlada.
Ti pa v tihu sniš gomili.
Tvoje grude boj nemili
ne napada.

Tam po tiru
vojsko vozijo vozovi.
Ti pa sanjaš pod cvetovi
sen o miru ...

Požuril sem se nato zopet na konja in v pol uri dospel v majhno gališko vasico, ki pa je že snivala v sanjah ...

Vprašal sem stražo, ki je stala ob vhodu vasi, kje je polkovno poveljstvo. Pokazali so mi malo lično hišico, kjer je še bratela luč.

Stopil sem raz konja in oddal v hiši pri delu sedečemu polkovniku poročilo. Ko je polkovnik poročilo prečital, mi je dal za njega potrdilo in meni za nameček par cigaret. Nato sem stopil iz sobe in šel iskat prenočišča. Kmalu sem našel licien hlev. Privezal sem konja za jashi, ga razsedjal in mu vrgel za pod zob par sponov ovsu, ki so ležali razmetani po dvorišču. Konj je veselo jedel, jaz pa sem povzril mleko in kruh, katerega sem prejel pri odhodu, nakar sem vstopil v hišo, kjer je še brlela leščerba.

Soba, v katero sem vstopil, je bila snažna in lepo pospravljena. Pri mizi v koci pa je sedela stara majka pri kakih 50 letih in molila rožnivenec. Pozdravil sem majko, ona mi je istotako odzdravila, potem pa je šepetala molitev dalje. Vsedel sem se na klop in si zapalil eno izmed porazdeljenih mi cigaret. Majka je kmalu dokončala svojo molitev, odložila je rožnivenec na polico in me vprašala odkod prihajam. Povedal sem ji, da sem postavil svojega konja v njen hlev in, da za sebe prosim ležišča. Tako mi je napravila posteljo na klopi, na kateri sem sedel. Nato pa je sedla za mizo in zaplakala ... Začudeno sem jo vprašal: »Majka, zakaj plakаш? Ni mi odgovorila, ampak še močnejše je zahtele. Precej časa je trpelo predno se je umirila. Obrisala si je solze z očevema obličja, sedla bliže k meni in začela pripovedovati:

»Lepo smo živeli, ko še ni bilo vojne. Imela sva z možem tri otroke, dva sina in eno hčerko Anjuško. Pa žalibog, moralno je priti do vojne. Šla sta oba sina, borila se in — padla za domovino. Ni mi žal za niju, saj je moralno tako priti. Ponočna sem, da sem jima mati, ker padla sta kot junaka. Le Anjuška jih ni mogla pozabiti, kajti ljubila ju je kakor je znala ljubiti samo ona. Dva meseca po

v poljedelski resort spadajoče zadeve temu ministrstvu odvzele in izročile ministru za prehrano, da pa naj sedaj pri tem ostane, ker v četrtem vojnem letu se ne morejo delati novi eksperimenti.

Glede vojnogospodarskih central je prevladovalo sledeče mnenje: Namenjene za vojni čas vsled pomanjkanja živine in potrebne zistematične porazdelitve se sedaj ne morejo odpraviti, ne smejo se pa smatrati za kaj stalnega. Za sedaj se naj po možnosti odpravljajo kričični nedostatki, kar naj vlada zvršuje v sporazumu s poklicanimi zastopniki poljedelskih organizacij, ki jih naj redno sklicuje na posvete. Stavila so se razna vprašanja glede posameznih živil.

D. r. Lampe je izjavil sledeče: Krompir, kakor vsa lahko kvarljiva živila, ni pripraven za centralno državno gospodarstvo in bodi promet z njim kar mogoče prost. En del pa mora vendar država porazdeliti. To velja zlasti za prebivalstvo Istre in Dalmacije, ki mora lakote poginiti, če mu vlada ne določi živil. Zadnja krompirjeva načrta je nesrečna in se naj umakne.

O krompirju so se slišali sledeči zanimivi podatki. Predsednik nemške sekcije češkega deželnega kulturnega sveta Zuleger ceni pridelek na krompirju v Galiciji in sudetnih deželah na 70 milijonov stotov. Ako se računi potreba vojaštva na 3 milijone stotov (od tega, kar mora dati naša državnina polovica) in ostalega prebivalstva na 17 milijonov stotov, bi bilo to 20 milijonov stotov, ki se naj bi zasegli in porazdelili. Ostane potem v glavnih deželah krompirjeve produkcije še 50 milijonov stotov, ki se lahko prepuste svobodnemu prometu. Po teh izvajanjih bi se krompir v alpskih deželah in na Kranjskem sploh ne potreboval za množino, ki jo je treba zaseći. Temu nasproti je cenil zastopnik Moravske, deželni odbornik dr. Sonntag pridelano množino samo na 50 milijonov stotov in naglašal, da je glavni zadržek pri preskrbi težava prevoza.

D. r. Lampe je dalje opozarjal na pretečo katastrofo pri živini vsled pomanjkanja krmil. Pri reviziji sena ponujajo kmetovalci tudi živilo, ker je ne morejo prekrmiti. Jeseni in začetkom zime se bo pri nas toliko živine poklalo, da se seno ne bo moglo pametno porabiti, spomladi pa bo živine in mesa zmanjkalo. To bo najhujša kriza. Zato mora vlada skrbeti, da se pri posameznih deželnih mestih za promet z živino takoj urede naprave, v katerih se bo meso zmrzovalo, prekajalo, sušilo in predelalo v klobase. Vojaška oblast naj da vse potrebno zato na razpolago. V ta namen se naj porabijo pivovarne in mlekarne, ki so sedaj brez posla. — Masti bo popolnoma zmanjkalo, kolikor je ne dobimo iz Ogrske. To je posledica tesnosrčnih in enostranskih nazorov, s katerimi se je pi-

tanje prešičev onemogočilo. Za bodoč se mora prešičereji dati pri krmiljenju več prostosti. Isto velja za mleko. Mi bomo kmalu brez mleka.

Če se krave mlekarice krmijo po naredbi, je nemogoča produkcija mleka. Če hočem od krave mleka, jo moram bolje krmiti. Boljša ena krava, ki res da mleko, kakor tri, ki stradajo. Z lekarniškimi dozami se v kmetijstvu nič ne doseže. — Koruza se naj v južnih deželah izdatno pusti za ljudsko prehrano. — Silno važno je pa vprašanje krmil. Dr. Lampe je naslikal položaj, ki je nastal na Kranjskem. Dejansko daje danes Kranjska cele tri četrtine sena za soško armado, vse druge dežele pa le eno četrtino. To je skrajna krvica in zato se nujno pozivljata vojaška uprava in vlada, da se takoj, četudi s silo spravijo velike množine sena iz zaledja na Kranjsko. Res vse dežele dokazujejo, da nimajo, a vse dežele se naj pripravijo na iste žrtve, ki jih sedaj Kranjska doprinaša za skupnost!

Za ohranitev, oziroma pospešitev kmetijske produkcije je nasvetoval dr. Lampe: Dopusti kmečkim gospodarjem se naj dovoljujejo ob istem času, ki si ga sami izbero za poljsko delo. Navodila nižjim poveljnikom, da naj ne dela težav! — Oblasti naj milejše postopajo s kmečkimi gospodinjami, ki toliko trpe in delajo. — Dnevna množina žita za poljske delavce se mora zvišati. Kar se misli pri kmetu na živilih prihranit, je le izguba, ker se vsled tega manj pridelka. — Vojaška pomoč pri poljskem delu se naj izvršuje potom županstva in se naj vojaški predpisi prilagode potrebam kmečkega dela. — Prvo načelo pri zasegi bodi, da se pusti izdatna množina dobrega semena. Tu ne biti pretesnorščen, zakaj največja nesreča je, če zmanjka semena. — Vojnožitni prometni zavod naj onim kmetijskim družbam, ki se bavijo z dobavljanjem semen, ne dela težav pri uvozu iz inozemstva. Seme in gnoj je danes važnejše nego valuta! Mlevske karte naj se odpravijo. — Sodiča naj dobe drugačna navodila glede obsojanja radi prekoračenja cen. Obsodbe kmečkih gospodinj so naravnost gorostasne. Če je kak špekulant čez mero zasluzil 100.000 K in je obsojen na 20.000 K globe, ima še vedno 80.000 K dobička. Radi par vinarjev pa se obsojajo kmečke žene na visoke globe in večdnevne zapore, ko bi morale doma delati in paziti na deco. To vzbuja silno slabo kri in jemlje ljudem veselje do dela. — Znižajo se naj cene za kmetijske potrebsčine. Zlasti se naj znižajo razlike med cenami žita proti cennim mokom in otrobi. Za zboljšanje semen se naj po posameznih deželah osnujejo pri kmetijskih družbah z državno pomočjo uradi, ki naj v zvezi s kmetijsko kemičnimi preskuševališči in naprednimi kmetovalci skrbe za vzgojo dotočnim krajevnim razmeram primernih rastlinskih vrst. — Vojaščine naj se opristi več živinozdravnikov in kmetijskih strokovnjakov. — V interesu južnih dežela je pa pred vsem priporočati, da se ne vzdržuje razlika med ožjim vojnim ozemljem in zaledjem, ki je le vojaški pripomoček, tudi za politično-upravne gospodarske zadeve, ampak naj se glede porazdelitve vojnih bremen postopa z vsemi enako!

V podobnem smislu so govorili tudi zastopniki iz drugih dežela.

Dne 11. t. m. se bo bavil s temi vprašanji posebej za ta namen sestavljeni združeni odsek v državnem zboru.

Pri sklepnom zborovanju delegat je delegat Gabrijel Jelovšek opozarjal na važnost ljubljanskega barja za splošno prehrano in zahteval, da se vse vodno gospodarstvo na Ljubljani vrši z glavnim ozirom na poljedelsko porabo barja. Vsled tega se naj privatnim industrialcem na Ljubljani ne dajejo večje vodne pravice in naj tudi poljedelsko ministrstvo najnovejšo zahtevo tvrdke Leykam-Josefstal za razširjenje njene pravice na Fužinah odkloni.

Nostranja politika.

Gospodarski dogovori na Dunaju.

Te dni so se vršila skupna posvetovanja avstrijskega in ogrskega ministrstva. Zdi se, da se je šlo v prvi vrsti za gospodarska vprašanja. Avstrija gleda nerada veliko obilnost živeža na Ogrskem, dočim so Mažari v tem vprašanju nepopustljivi. Razpravljalni so tudi o vprašanju valute, o podaljšanju bančnega privilegia, gospodarski pogodbi med Avstrijo in Ogrsko in o samostojni mažarski vojski. Ogrska vlada nasprotuje dvajsetletni pogodbi z Avstrijo ali če se ji uda, obljudbla Avstrija in ne mažarsko vojsko. Glede po udarjajo potrebo čim večjega uvoda.

Starka se ni mogla več premagovati in zopet je zaplakala. Smilila se mi je, ali tolažiti se jo nisem upal, kajti prevelika je bila njen bolest...

Legel sem k počitku in zasanjal sem o lepi Anjuški in kozakih...

Drugo jutro zarano sem potolažil starško in odjedzil zopet nazaj skozi gozd in travnike in zopet so me pozdravljale ptice in zopet se mi je smehljalo solnce, jaz pa sem mislil na Anjuško...

Skupni vojno-gospodarski odsek.

Dunaj, 12. septembra. Odsek za vojno gospodarstvo je nadaljeval danes razpravo. Predsednik dr. Viškovsky je naznani, da mora biti danes generalna debata končana, podrobna debata se vrši šele prihodnji teden. Posl. Goll je predlagal preureditev central. Poslanec Čeh je stavil predlog, naj se sestavi poseben odsek, ki bo nadzoroval delovanje vojnogospodarskih organizacij. Član gospodske zbornice dr. Fort je ta predlog podpiral in izražal svoje zadovoljstvo nad skupnim delovanjem obeh zbornic.

Posl. Friedmann je predlagal sestavo pododsekov, ki bi nadzirali organizacijo in delovanje central. Stavil je predlog, naj se pritegne tudi vnovčevalnica za živino v delokrog central in naj se pokliče pred odsek na odgovor. Posl. Dinghofer se zavzema za omejitve svobode trgovanja s surrogati. Član gospodske zbornice grof Hardeg je bil birokratični sistem central. Vlada je postalna od central odvisna. Podrobna debata se vrši v torki.

Česky svaz.

Dunaj, 12. septembra. Danes dopoldne se je vršila pod predsedstvom posl. Stancika seja predsedstva Českega svaza. Načnici so bili poslanci Hruban, Udržal, Tušar in Viškovsky. Posl. Körner je svojo odnotnost opravičil.

Posvetovanje se je vršilo o tekočih zadevah in o pripravah za prihodnje zasedanje zbornice. Ugotovilo se je, da ni nobenega povoda za sprememitev opozicionalnega političnega in taktičnega stališča Českega svaza. Predsedstvo svaza stavi zatevno, naj se sklice takoj brambni odsek, da sklene potrebne odredbe v prilog vojakom, posebno starejših letnikov.

Za sabor v Bosni.

Gotovi krogi se še vedno ne morejo sprizniti s sklicanjem bosanskega sabora. Vzrok temu je strah, ker bi se sabor razvijal za jugoslovansko deklaracijo in bi odkril razne »čedne« stvari. Zato mislijo dati Bosni nekak »Parlamentersatz«, in sicer namesto sabora hočejo upeljati v Bosni po vlasti imenovano upravno komisijo, kot prvo etapeto za sklicanje sabora. Sabor naj bi se pa sklical šele po vojski. Ljudstvo brez razlike vere pa ne mara za različne surrogate, ampak hoče imeti sabor, v katerem bodo imeli od njega izvoljeni zastopniki svobodno besedo in kjer bodo lahko odkrili strašno trpljenje bosenskohercegovskega ljudstva.

Za namestnika poglavarja za Bosno in Hercegovino

ie imenovan Maks pl. Gjurković.

»Hrvatski« ban in jugoslovansko vprašanje.

Mažarski časnikar Tabori, urednik »Pesti Hirlapa«, se je mudil te dni v Zagrebu, da se informira o političnih razmerah. Svoje utiske obelodanjuje sedaj pod naslovom »Zdržitev Jugoslovanov«.

Zanimivo je, kaj je to tej stvari izjavil »hrvatski« ban Mihalovich. Pripominjam, da izjavlja »hrvatski« ministri in »hrvatski« bani le to, kar je po volji Budimpešte. Ban je izjavil: »Ni dvoma, da je jugoslovansko vprašanje aktualno in nujno, ki se mora brezpostojno rešiti. Ne da bi se spušča v podrobnosti, morem izjaviti, da se saborška večina ne identificira z avstrijskimi jugoslovanskimi politiki. (Ali se z Mažari?) Nedavni vroči napadi so rezultat nepoznanja razmer. Večina želi (?), da se reši to vprašanje v okviru krone sv. Štefana ne samo iz političnih (?) ampak tudi iz gospodarskih razlogov (?). Zato zahtevamo pridružitev Bosne in Hercegovine Hrvatski. Sicer pa so želje večine točno označene v adresi.« Tako govoriti »hrvatski« ban. Vidi se, da je možakar še daleč za nami in da je prespal zelo važne dogodke. Kolo časa pa se neprenehoma vrti in bo šlo preko izjav »hrvatskega« bana Mihalovicha in tistih, ki hočejo, da naj bo hrvatski narod še vnaprej suženj drugih.

Mažari in jugoslovanske zahteve.

Mažarski dnevnik »A Nap« zopet hujška proti Jugoslovanom in protestira v imenu Mažarov. Poglejmo, kako opisuje »A Nap« »opravičeni« protest mažarskega naroda:

»Ze več mesecev nazaj ne mine dan, da ne bi hoteli trijalisti, Jugosloveni, Čehi in drugi, iz ječ izpuščeni člani avstrijskega parlementa pohlepno vgrizniti v telo ogrskega naroda. Našo akcijo proti temu pohlepnu zmagu podpira sedaj že ves narod, a danes zahtevajo ogrski vojaki besedilo tudi pred javnostjo. Vojaki so se obrnili na nas s pismom, v katerem se bavijo z našim protestom proti agitaciji med Hrvati proti mažarskemu narodu. Ali kdo je pravzaprav ohrabril tistega, ki podpiše upor proti nam? Zdi se, da ima to nalogo z gotove strani. Ali to se prenaša, o tem mora vedeti ogrska vlada, ker tako dolgo, dokler proti temu ničesar ne ukrene, ni mažarska vlada ampak avstrijski agent. Tako dolgo ni mažarske viade, dokler potujejo mažarski ministri na Dunaj, ker ne delajo ... dobrobit naroda, ampak

se prepirajo zaradi svojih koristi. Mislij, da smejo tudi še sedaj po svoji volji postopati z ljudstvom. Motijo se ako mislijo, da jih ne bo pozvalo ljudstvo na odgovornost za njihova dela. Ne pustimo se goljufati! V vojsko nismo šli za Avstrijo, ampak za svoje poštenje, da vrnemo Rusom obisk iz leta 1848. To naj vedo tudi preko Litve!«

Tako »A Nap«. Brez komentarja. Primerjajmo le našo deklaracijo in mažarske izjave, pa bomo takoj vedeli, kje diši po veleizdaji, katero nam povsodi očitajo.

Srbske šole na Hrvatskem zopet odprte.

V začetku vojske so bile na Hrvatskem zaprte vse srbske šole in odpravljena cirilica. Sedaj je nova hrvatska vlada dovolila otvoritev vseh srbskih šol in dovolila uporabo cirilice. Šolski pouk v srbskih šolah se prične deloma koncem tega, deloma pa začetkom drugega meseca.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 12. Uradno:

Včeraj so se besno bili le na slemenih gore sv. Gabrijela; boji so izpadli ugodno za nas. Sicer nobenih posebnih dogodkov.

Načelnik generalnega štaba,

Z goriškega bojišča.

Dunaj, 12. septembra. Sodba dunajskega vojaškega strokovnjaka: Zdi se, da sovražnik zbira neve sile, s katerimi bo zopet napadel vrh sv. Gabrijela. Čadorna zamenjava čete. Cete, ki so se utrudile pri Soči, pošilja na tirolsko pozorišče, izpoteči tirolske brigade pošilja k Soči. Izključeno, da se vnamejo pri Soči v doglednem času novi boji, dasi se seveda Čadorna tudi boji, da se ne bi kaj z naše strani podzelo.

Italijansko uradno poročilo.

11. septembra. Na celem pozorišču so v prvi vrsti nastopali s topovi. Sovražnik je zahodno od Gardskega jezera po krepkem obstreljevanju napadal naše prednje straže med gozdom Concei in jezerom Ledro; posrečilo se mu je, da se je ustalil v delu postojank, a smo ga takoj pregnali. Pri izlivu Timave smo ustavili naskakovce, ki so napredovali proti našim postojankam na najskrajnejšem desnem krilu in jih z učinkujočim zapiralnim ognjem pregnali.

Naši čistili goro sv. Gabrijela. — Naši topovi sovražnika živahnobno obstreljevali. — Lahki zopet nad Trstom.

Dunaj, 12. septembra. (K. u.) Vojni tiskovni stan. V varstvu goste megle smo včeraj na gori sv. Gabrijela nastopili, da smo čistili sovražna gnezda in luknje. Italijani so se besno branili, a njih odpor so naše čete zrušile v ljutih bojih moža z možem, ki so trajali ves dan in v noči. Danes smo očistili skoro vse jarke od sovražnika; naše čete so ujeli 200 Italijanov in zaplenile 10 strojnih pušk. Na ostalem pozorišču so štreljali s topovi. Naše baterije so uspešno obstreljevale sovražne čete, ki so se zbirale; tudi sicer so motile sovražnika, ki se je zelo živahnobno utreval. Včeraj opoldne je zopet priplula sovražna letalna skupina nad Trst; vrzene bombe niso povzročile nobene škode.

Napadi italijanskih letalcev na Trst.

Dunaj, 12. septembra. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Italijanski letalci napadajo vsak dan Trst. »Agenze Stefanie« opozarja, da ne nameravajo napadati odprtega mesta Trst, »marveč industrijske naprave v Miljah in ladje, ki se nahajajo v Trstu. Očvidno namenoma še pristavlja, da ko so avstrijski letalci napadli Benetke, so padle bombe večinoma v notranje mesto. Gleda na to se zopet opozarja, da so Benetke utrjeno mesto in danes najvažnejše vojno pristanišče z največjim arzenalom Italije. Trst je pa odprto pristanišče, ki bi ga moral vojno pravovati pred vsakim sovražnim napadom.

Zadnji zračni napad na Benetke.

Krasu je tako močan, da vedno napolni svoje obrambne naprave. Pod generalnim polkovnikom Wurmom so se Avstriji s Krasom tako seznanili, da izrabijo na Krasu taktično vsak meter. Neprimerno težavne so obrambne naprave. Na približno 10 km zračni črti merijo njih strelski jarki vsaj 300 km, žične ograje pa 600 km. Gleda na presojo uspehov bitke priporoča »Secolo« Italijanom, naj pozabijo, da govorih posebno znanih in cenjenih točk niso dosegli.

Italijani bili 11. soška bitka — brez uspeha.

Stegemann je pisal dne 9. t. m.: Cadorna ofenziva se je osredotočila zdaj na goro sv. Gabrijela in se drži le ene točke. Če se konča 11. soška bitka z borbo za goro sv. Gabrijela, so jo bili Italijani kljub začetnim uspehom zastonji. Avstriji trdno drže ne le komenske črte in krilo nad Čepovansko dolino, marveč tudi postojanko v Vipavski dolini in Grmado. Cadorna more uspeti le, če bi se avstrijska obramba katastrofalno zrušila na tej ali oni živiljenjski točki bojne črte in bi strategično kaj pridobil, kar bi odgovarjalo žrtvam bitke. Zdaj se mora sporazum zadovoljiti, ker je toliko avstrijskih sil pri Soči zaposlenih, a to je uspeh, ki je le neposrednega pomena; z italijanskega vidika pa ni noben uspeh, dasi so pridobili na severnem krilu prostor.

Boji na Zahodu.

NEMŠKO URADNO POREČILO.

Berlin, 12. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

V več odsekih flanderskega pozorišča, v Artois in severno St. Quentinu so zvezčer značno močnejše streljali. Pehota se je na predpolju postojanku večkrat spopadla.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Po močnem obstreljevanju so izpadli francoski oddelki na silovito pozvedbo na obeh straneh ceste Somme Py-Souain v Champagni. Z ognjem in v boju moža z močem smo jih pregnali; ujeli smo več sovražnikov.

Pri Verdunu je ponehal boj s topovi.

X X X

Sestrelili smo 19 sovražnih letal, eno je sestrelil perečnik Voss, ki je 46. zmagal v zraku.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Na Flanderskem.

Dunaj, 12. septembra. Dunajski vojaški strokovnjak: Na Flanderskem se bijejo z Angleži in Nemci za premoč v boju s topovi. Sovražnik pozveduje z močnimi oddelki na Flanderskem in v Champagni, priznajo se vsaj delni napadi.

Še krepkejsa angleška ofenziva.

Rotterdam, 12. septembra. Listijavijo: Angleško vojno vodstvo namerava jesejni prizetki s še močnejšo ofenzivo.

Francoska ministrska kriza.

Pariz, 12. septembra. (K. u.) Havas: Painlevé je ob 1. zjutraj obvestil Poincaréja, da ne more sestaviti novega ministra.

Na jugu.

AVSTRIJSKO URADNO POREČILO.

Dunaj, 12. Uradno:

Naše prednje čete so pregnale južno od Berata italijanske oddelke čez Zgornji Osum. Pri Podgradcu ob Ohridskem jezeru so se umaknile naše si le pritisku premočnega sovražnika.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POREČILO.

Berlin, 12. Veliki glavni stan:

Na južnozahodnem bregu Ohridskega jezera se položaj ni bistveno izpremenil. V bitolskem ovinku so močnejše streljali kakor zadnje čase.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Na makedonskem bojišču.

Dunaj, 12. septembra. Sodba dunajskoga vojaškega strokovnjaka: Na makedonski bojni črti se razvija pri Korci napad Francozov. Prednje avstrijske in nemške straže so se z gora in gričev med Malikom in Ohridskim jezerom umaknile v prednje postojanke. Sovražnik jem je sledil. Razvile so se nove borbe na obeh straneh Podgradca in na južnem bregu Ohridskega jezera, ki se trajajo. General Sarrail bi rad s svojim levim krilom, ki ga je znatno ojačil s francoskimi kolonialnimi četami, prišel do črte Resno — Ohrida, da bi od tam pritiskal na nemško-bolgarske postojanke v prostoru severno od Bitolja.

Italijansko uradno poročilo.

11. septembra. Albanija: Naše čete so 10. t. m. podpirale Francoze, ki nastopajo v dolini Devoli. Vzele so sovražni jarek na srednjem Ozumu jugovzhodno od Berata in so ujele več mož.

Boji na levem krilu Sarrailove armade.

Na levem krilu Sarrailove armade v Albaniji so se bojevali dalje. Sovražnik napada z znatno premočjo posebno pri jezerih; naše čete so zasedle zato nove postojanke na zahodnem bregu Ohridskega jezera. Umikale so se korakoma v zelo besnih bojih zadnjih straž; poleg naših čet se je posebno odlikoval neki nemški oddelek. Dva topova, ki sta streljala do zadnjega trenutka, smo razstreljena popustili.

Sovražno brodovje je včeraj popoldne zopet priplulo pri obali med Semeni in Vojušo, a ni niti enkrat ustrelilo.

Berlin, 12. septembra. Wolff: V Makedoniji so le pri Bitolju živahnejše streljali.

Iz ogrskega državnega zbora.

Ogrska zbornica Borceviču.

Budimpešta, 12. septembra. (Kor. ur.) V otvoritveni seji zbornice se je spominjal predsednik v svojem nagovoru zmagovalne armade in mornarice. Posebno je opozarjal na ljute boje, ki bodo živelji v zgodovini pod imenom enajste soške bitke.

Predsednik prosi zbornico za pooblastilo, da izrazi Njegovemu Veličanstvu udanost zbornice in zaupanje v končno zmago. Voditelju soške armade generalnemu polkovniku pl. Boroeviću izraža zbornica hvaležno priznanje, katero čuti za voditelje, častnike in moštvo.

Wekerle v zbornici.

Budimpešta, 12. septembra. Wekerle je svoj kabinet predstavil zbornici. V svojem govoru je naglašal, da je sedanja vlada sprejela neizpremenjen program grofa Esterhazyja. Vprašanje volilne reforme je ekstenčno vprašanje za vlado. Vlada stoji in pada z volilno reformo, ki ne sme preiti z dnevnega reda in ki se ne sme več zavlačevati.

Slovenske zasluge za znanost.

Nemci in Italijani so vedno radi govorili o nas kakor o narodu, ki v kulturnem oziru sploh ne prihaja vpoštov. Brez ozira na to, da se je naše ljudstvo, kar se tiče izobrazbe, iz lastne moči povspelo tako visoko, da se mu zlasti pred Italijani ni treba skriti, je neoporečno dejstvo, da smo dali Slovenci znanosti veliko najboljših mož. Zal, da je širšemu svetu narodna pripadnost teh mož skoroda neznana. Tega pa niso krivi samo drugi, ki bi radi prikrili vsako zaslugo in odliko našega naroda, marveč moramo reči, da smo se tudi sami premalo potrudili, da bi se svetu dostojno in odlično predstavili s svojimi najboljšimi možmi in močmi. V tem oziru bi se mogli učiti od Madjarov pa tudi od Srbov. Vsekakor moramo z veseljem pozdraviti vsako delo, ki seznanja široki svet z našimi odličnimi možmi na poprišču ved in znanosti, saj se s tem izpričuje, da tudi slovenski narod doprinaša razmeroma obilen delež k splošni kulturi. Tako delo je živiljenjepis znamenitega kartografa Blaža Kocenja, spodnjetajerskega Slovenca, duhovnika, ki je izšel v dunajski reviji »Oesterr. Illustr. Rundschau« izpod peresa zasluznega pisatelja Fridolina Kaučiča, v 50. štev. (dne 7. septembra 1917). Živiljenjepisu je dodana tudi Kocenova slika in slika njegovega rojstnega doma — pristne slovenske kmečke hiše. Kocenov šolski atlas je že 54 let v rabi na vseh avstrijskih srednjih šolah ter je ravnomjer izšel v 42. izdaji. Delo, ki se toliko časa drži na višku zahtev mora biti pač temeljito in mož, ki ga je ustvaril, vreden, da ostane v hvaležnem spomini na cele domovine. Razen Kocena omenja Kaučič tudi drugega našega, za solstvo velezaslužnega moža: Frana viteza Močnika, slavnega matematika, česar matematične učne knjige so istotako v rabi že celega pol stoletja po vseh avstrijskih ljudskih in srednjih šolah. Gosp. pisatelju moramo biti hvaležni za njegovo neutrudno delo v slavo naših odličnih mož in s tem v slavo in priznanje slovenskega naroda.

Mirovni pokret.

Sv. oče upa, da se kmalu sklene mir.

Berlin, 12. septembra. »Lokalanzeiger« javlja iz Haaga: Dopisnik »United Presz« v Rimu poroča: V Vatikanu pričakujejo, da obseg odgovor osrednjih velesil določne mirovne pogoje. Sv. oče sodi, da se bodo pričeli pogajati še pred božičem o miru in da je mir leta 1918 zagotovljen.

Mirovni zbor katoliške socialne akcije v Haagu.

Haag, 11. septembra. (K. u.) Na dobro obiskanem mirovnem zboru katoliške socialne akcije so se zahvalili sv. očetu za njegov nastop kot razsodnik med narodi. Pričakujejo, da bodo katoličani celega sveta stremljena sv. očetu podpirali.

Francoski katoličani pozdravljajo noto sv. očeta.

Curih, 12. septembra. »Neue Zürcher Nachrichten« javlja iz Pariza: Merodajni cerkveni krogji v Franciji so sprejeli mirovno noto sv. očeta zelo spoštljivo in iskreno hvaležno.

Mirovni predlog sporazuma?

Berlin, 12. septembra. (Zasebno) Včeraj se je trdrovratno trdilo, da je ponudila Anglija osrednjima velesilama mir, a danes se v poučenih krogih še trdi, da so tudi druge sovražne države ponudile mir. Na uradnih mestih o tem ni nič znanega. Take vesti moramo presojati zelo previdno, dasi bi nas mirovna ponudba sporazuma ne presenetila. Angleški ministrski predsednik na vojsko v svojih govorih ne hujša več; v Rusiji je položaj za sporazum naravnost obopen; v Franciji se Poincarému majuje tla; mirovni nastop sv. očeta je vplival; pokreti miroljubov na celem svetu so vedeni mogočnejši; vojni hujšači vedno bolj izgubljajo tla. O. u.)

Veliki posveti pri cesarju Viljemu.

Berlin, 12. septembra. (Kor. ur.) Wolff: Cesarju Viljemu so poročali včeraj kancler in načelnik generalnega štaba. Sprejel je tudi več državnih ministrov. Cesarjevič se je pripeljal v Berlin, kjer se je pri cesarju javil.

Bivši car Nikolaj za poseben mir.

Berlin, 12. septembra. V Stürmerjevi zapuščini so našli spise, ki dokazujejo, da je nameraval bivši car Nikolaj skleniti z osrednjimi velesilami poseben mir.

Odgoden posvet sporazuma.

Novi posvet sporazuma v Parizu so odgovorili na oktober.

Bolgarska kraljica umrla.

Sofija, 12. septembra. Kraljica Eleonora je danes popoldne umrla.

Boji z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POREČILO.

Dunaj, 12. Uradno:

Rusi in Rumuni so ponovno besno napadli višine zahodno od Očne. Njih navali so se zrušili večinoma že v našem ognju, enkrat smo jih vrgli s protisunkom.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POREČILO.

Berlin, 12. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Naše prednje čete so vrgle na mnogih mestih med Vzhodnim morjem in Dvinom z bojem ruske poizvedovalne oddelke. Število ujetnikov iz bitke pri Rigi se je dognalo z 8900; plen znaša 325 topov, med njimi ena tretjina težkih, več naloženih vlakov velikih in malih železnic, pionirske orodje, streliivo, pratež, veliko avtomobilov in drugih voz.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa.

Med Prutom in Moldavo so živahnno delevali topovi; boji poizvedovalci. Rusi pri Soiki niso dalje napadali. Jugozahodno od Tirkula Očne je napadel sovražnik petkrat naše črte; vselej smo ga z velikimi izgubami zanj vrgli.

Prvi generalni kvartirni mojster:

pl. Ludendorff.

Odbiti sovražni napadi pri dolini Slanic.

Dunaj, 12. septembra. (K. u.) Vojni tiskovni stan:

Vojna skupina generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa.

Po večkratnem, zelo močnem obstreljevanju je pričel sovražnik včeraj napadati naše postojanke na slemenih, ki se razprostirajo severno od doline Slanic; jugozahodno od Tirkula — Očne. Popoldne je petkrat napadel; štirje naskoki so se že razblinili v našem obrambnem ognju, le enkrat se je posrečilo nekemu oddelku, da so vdrli v ozek pas naših jarkov, a s protisunkom smo jih takoj iz njih vrgli.

Sicer so na celem pozorišču streljali le s topovi; živahnejše so streljali na del Köveszove armade. Na nekaterih točkah gradi Rus prednje jarke.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Boji se tudi tu omejujejo večinoma na streljanje s topovi. Pehota ni v večjem obsegu nastopala, pač pa so se na mnogih mestih borile patrule in poizvedovalni oddelki.

Berlin, 12. septembra. Wolff: Na vzhodu je minul dan, ne da bi se bilo kaj posebnega pripetilo. Med Vzhodnim morjem in Dvinom so poizkušali Rusi in Rumuni petkrat v višino 572. Vsi napadi so se večinoma zadušili že v uničevalnem ognju severno od livonijške Ace, južno od Engelhartovega selišča in pri Neukaipenu smo povsod odbili.

Ruski napad v Bukovini je živahan, a severno od Oitoza so napadli Rusi in Rumuni petkrat višino 572. Vsi napadi so se večinoma zadušili že v uničevalnem ognju zaveznikov ali smo jih pa s protisunkom odbili.

bile medsebojni stik; proti Petrogradu za to ne morejo prodirati dalje. Več generalov, ki so bili dozdaj udani Kornilovu, je prišlo v Petrograd in so ponudili svojo pomoč, da se Kornilov aretira. Iz cele Rusije dohajajo poročila, da je prebivalstvo zvesto začasni vladi. V obrambo glavnega mesta odreja vlada krepke korake. Mornarica na Vzhodnem morju stoji na strani vlade. Pravijo, da bodo Kerenskemu poverili neomejeno oblast.

Stockholm, 12. septembra. Tukaj-sna ruska kolonija si sinoči še ni bila na jasnom o položaju v Rusiji.

Rotterdam, 12. septembra. Iz Petrograda: Javnost je šele sinoči izvedela o ultimatu Kornilova. Poročilo, da bi bil Kerenskij umorjen, se zdaj z avtoritativne strani odločno dementira.

30.000 rubljev za glavo Kerenskega.

Stockholm, 12. septembra. S finske meje se javlja: Kornilov je razpisal 30.000 rubljev na glavo Kerenskega.

Kornilov zahteval, naj se mir sklene takoj.

Bern, 12. septembra. (K. ur.) »Berner Tagblatt« je objavil s 1. t. m. naboljeno poročilo svojega poročevalca, ki je pisal: Kerenskij je vedno bolj v rokah sporazuma in meščanskih krovov; Kornilov pa zadnje čase sodi popolnoma drugače. Prepričal se je, da z usmrčenji ničesar ne doseže. Kornilov niti ne veruje, da bi mogel organizirati močno obrambo. Začasni vladi je poslal 10. avgusta spomenico, da ni mogče nadaljevati vojske; Kerenskemu je očital, da je izdal delavski in vojaški svet. Voditelj vojnega ministrstva se je strinjal s Kornilovom, vsled česar ga je Kerenskij pozval, naj odstopi, a se mu ni pokoril. Kerenskij je divjal, a osvoje je odgodil na moskovski posvet. **Ruska brz. agentura je v poročilih o moskovskem posvetu** čriali vse, kar je rekel Kornilov proti nadaljevanju vojske in da se morajo sovražnosti prekiniti; potverjala je tudi Kornilov program o vojnih smotrih. Kornilov je namreč zahteval, naj se na vseh frontah takoj sklene mir. Poslušaleci so mu zelo pritrjevali in ga slavili. Kljub angleški cenzuri se bo o tem še več izvedelo.

Kornilove prednje straže v Gačini.

Amsterdam, 12. septembra: Listi heležijo vest, da so prvi Kornilovi oddelki prišli že v Gačino. (45 km od Petrograda. O. ur.) Kožaški stotnik Kaledin je baje zahteval, naj vlada sprejme ultimat, ki ga je stavil Kornilov, ker sicer sam prekine zvezo med Petrogradom in Moskvo. Listi poročajo dalje: Neimenovan generalissimus Klomhovskij in generali, ki poveljujejo zahodni bojni črti; so se pridružili Kornilovu.

Kerenskij preganja poveljniku ruske armade na bojišču.

Petrograd, 12. septembra. Vlada je odredila, naj se radi upora sodnijsko preganjajo generalissimus Kornilov, general Denikin, poveljnik armad na jugozahodu; general Lukskij, načelnik velikega generalnega štaba; general Markov, načelnik generalnega štaba jugozahodne bojne črte; general Kislikov, pomočnik obratnega ministrstva; podrejeni armadi na bojišču.

Zopet dva velika kneza zaprli. — Kasneje vstopajo v vlado.

Petrograd, 11. septembra. Glavni odbor stranke kadetov je naznani Kerenskemu, da je dovolj svojim članom vstopiti v vlado, da se meščanska vojska zabrani. Listi javljajo, da so na volje vlade priveli iz Gačine v notranje ministrstvo bivša velika kneza Michaela Aleksandroviča in Pavla Aleksandroviča.

Proti izgonu carjevih pristašev.

Delavski in vojaški svet v Helsingforsu je pogral, ker začasna vlada izgana pristaše carizma in zahteval, naj se vse osebe, ki so jih izgnali, ustanovijo.

»Novó Vreme« ustavljen.

Petrograd, 12. septembra. (Kor. ur.) Agentura: Vlada je ustavila »Novó Vreme«, ker je objavilo obširno Kornilov razglas, oklic Kerenskega je pa skrajšalo.

Vojno stanje v Moskvi.

Petrograd, 12. septembra. Začasna vlada je razglasila nad Moskvo vojno stanje.

50 finskih deželnih poslancev zaprli.

Bern, 12. septembra. (K. ur.) »Daily Mail« javlja iz Petrograda: Nad 50 poslancev razpuščenega finskega deželnega zbora so zaprli. **V Wyborgu so razstrelili Finci državno tvornico streliva.**

Borza.

Prošli teden je imela dunajska borza svoje zlate dni. Sicer je bil promet na borzi od početka vojne skoraj popolnoma ustavljen in pozneje ga je vlada znatno omejila, a vse to ni pomagalo prav nič in ni omejilo v posebno izdatni meri divjega špekulantstva. Ljudje, ki hočejo z borzo na videzkupčijo naglo obogateti, so našli vedno dovolj primernih potov in sredstev, da so lahko nadaljevali pleš okrog zlatega teleta.

Danes stoje kurzi skoraj vseh vrednostnih papirjev, če izvzamemo eno samo kategorijo, na taki višini, kakor še nikdar prej. Navadno pravijo, da je povzdig kurz dobro znamenje za gospodarski prosvit in napredek. V časih mirnega in solidnega gospodarskega razvoja je to tudi res. Ce imam tvornico, ki me je veljala na primer 100.000 kron in mi donaša danes letnih 4000 kron čistega dohodka, jutri pa vsled pomnožene produkcije pa recimo 10 tisoč kron, potem je jasno vsakomur, da je tvornica postala več vredna, ker se navadno preračuna vrednost v hranilnici ali pa v kakem podjetju naložene glavnice na podlagi uredne bančne obrestne mere. Ce je taka tvornica last akcijske družbe, potem je seveda tudi posamezna akcija gotovo vsoto pridobila na svoji notranji vrednosti. To je proces, ki se vrši v mirnih časih, to je v časih, ko ima denar nekoliko bolj stalno veljavno in se zanj dobi tudi primerna množina blaga, ko stojita količina denarja in količina blaga v nekem gutovem razmerju.

Danes pa stoji stvar nekoliko drugače kakor v miru. Ce v miru delajo tvornice noč in dan, potem je tukaj tudi gotova množina blaga, katero tipljemo in gledamo in katero uporabljamo. Danes, v vojski, delajo tvornice tudi, nekatere morebiti še bolj kakor kdaj poprej, toda blago, katero izdelujejo, ne ostane med nami kot več ali manj trajna protivrednost za stroške surovin in izdelave, ampak največ tega danes izdelanega blaga se zapoka v zrak v obliki granat in drugih uničujočih sredstev. Namente blagovne protivrednosti nam ostajajo samo denarnne nakaznice na bodočnost kot plačilo za delo, katero vršimo danes.

Denarnih nakaznic na blago imamo danes ogromno število, blaga pa malo, od dne do dne manj. Ker smo vrhu tega še povsod na mejah zaprli, zato rastejo cene blaga, ali kar je isto: cena in kupilna moč denarja pa pada v isti meri in mora tako dolgo padati, dokler se bo človeško delo in blago izpreminjalo v smodniški dim. Tega si ljudje sicer ne vedo razlagati teoretično, ampak slušijo pa le, kako je ta reč in zato se denarja — branijo! Ne denarja samega, ker tega še vsaj vzame, če mu ga daš zastonj, ampak branijo se dajati blago za denar. Kdor ima priložnost, da gre dandanes večkrat na deželo, ta vidi povsod isti zanimiv pojav: vsa kupčija gre bolj po starem principu: »blago za blago«, torej tako, kakor se je trgovalo v prvih časih »zamenjevalnih« sejmov, ne pa ponovno: blago — denar — blago, kjer igra denar važno vlogo posredovanja. To pa zato, ker pada vrednost denarja preveč rapidno in vidno in je skoraj docela izključeno, da bi človek dobil za denar, v katerem je izpremenil svoje blago, v gotovem času zopet vzej približno enako količino blaga, kakor jo je prodal sam, ker je vsled pomanjkanja surovin, zaradi nedostatnih delavskih moči in iz sto drugih vzrokov blaga vedno manj. Zato pravijo ljudje: Ce kupimo danes blago in isto obdržimo in hranimo, ohranimo vsaj tisto vrednost, kolikor je ima denar še danes; vsaj ne vemo, kakšno bo imel jutri!

Ne bomo raziskovali, ali je to ljudsko naziranje pravo ali ne in ali je upravičeno ali ne; mi samo konstatiramo to, kar je. Odkar se je v ljudstvu zbudilo to preprčanje, od takrat se je začelo nakupovanje. Eti so nakupovali zlato in dragulje, drugi hiše, tretji zemljišča in sploh vse, kar je vidnega in prijemljivega blaga, ki ostane. Vsi so si pa rekli in si še reko: Ce dam za zlato uro ali pa za njivo še toliko, jutri bom moral dati še več, zato kupim raje danes, da ohranim več vrednosti. Ce ostane stari denar v veljavi, bo cena blaga, katero sem kupil, avtomatično rastla v primeri in soražnemo s cenami drugega blaga, in če bo veljal par čevljev 200 iron, bo vredna tudi moja ura še enkrat toliko. Ce pa dobimo nov denar, bo pa istotako: ce bo boljši, bodo padle cene ne samo moji uri, ampak tudi čevljem, na nasprotnem slučaju bodo pa rastle; ce imam pa v rokah blago, bom za blago vedno dobil blago vsaj v takem razmerju, kakor danes, težko pa v slabšem.

Tega principa se je oprijela tudi borza, kakor je videti. Kupuje le take papirje, za katerimi stoji dobra ali pa slaba realna vrednost; tvornica, rudnik, parobrod ali kar že, in kurzi rastejo tako kakor sneženi plaz, kadar ga enkrat sproži v dolino. Ce je pa tak povzdig kurz dobro ali slabo znamenje za napredek, oziroma za nazadovanje gospodarsstva, to pa lahko vsak sam presodi.

Po kakšnem receptu se bo dal ta nezdrav pojav ozdraviti, tega danes še ni nihče ne ve. Tudi valutna komisija, ki je zborovala pravkar na Dunaju, ne bo veliko pomagala, čeprav slovi ogrski ministrski predsednik Wekerle kot prvorosten veščak v finančnih vprašanjih. Finančni »non possumus« bo tudi zanj veljal, če res ni nikakoga sredstva za pomoč. Predlagajo si cer razni ljudje razna sredstva: eni loterijsko posojilo, drugi premoženjsko oddajo, tretji uničenje velikega dela bankovcev, četrji priporočajo bankerot kot najradikalnejšo operacijo; ampak nič se ne ve, če ne bodo tudi za valuto veljale Prešernove besede o homeopathih. V nekem švicarskem listu je neko rekel šaljivec, da tisti finančni ministri, ki rabijo par milijard, najbolj pametno naredi, če dajo natisniti gotovo množino bankovcev, te razdele in spravijo med svet, potem pa pobirajo n. pr. 90-procenten davek, in miljarde so tu. Če bo ta recept dober tudi za prakso, to bi bilo treba pa še poskusiti.

Darovi.

Mestnemu magistratu došla so sledeča darila:

A. Za aprovizacijo ubožnih slojev:

Kranjska aprovizačna družba K 4000; Neimenovan trgovec vsak mesec K 500, skupno K 1000; Angela Agnola v počasnejši spomin svojega umrlega soproga K 300; Neimenovan trgovec mesecno po K 100, skupno K 200; Adolf Lorant, trgovec K 200; Viktor Rohrmann, trgovec in posestnik mesto venca na krsto Ant. Rosmannu K 50; Josip Zidar, trgovec in posestnik, četrtno vsakomesečne najemnine K 38-74; Tvrđka Anton Kušlan 2 zaborava mila.

B. Za mestne uboge:

Ga. Marija Kavčič in g. K. Rosmann v spomin smrti Ant. Rosmanna K 500; G. Emil Tschurn v isti meni K 500; Anny Schneider, voj. nastan. pristojbino K 57-68; Franc Drobnič mesto venca na krsto Ant. Rosmannu K 50; Neimenovan štabni častnik dvamesecno nastanitveno pristojbino po K 6-60, skupno K 13-20; Hermina pl. Salamon, polkovnika srečta K 2.

C. Za vdove in sirote padlih vojakov:

Ga. Angela Agnola v spomin umrlega soproga K 300; Anton Tonejec, kavarnar, nastanitveno pristojbino K 128; Štefan Miholič, kavarnar K 40; Josip Zidar, trgovec in posestnik, četrtno nastanitvene pristojbine K 38-74; Anton Stacul mesto venca Behofschitzu K 30; Josip Mechora iz Metlike mesto venca na grob Rosini K 25; Mavro Fürst, trgovec K 25; Ignacij Žargi mesto venca Fustu K 20; Dr. Springer mesto venca Behofschitzu K 20; Anton Tonejec ponovno K 17; Franc Javornik iz Glinic K 15; Josip Flere mesto venca Franzlu K 10; Marija Joras odškodnina za oddane kovine K 8; Marija Krehan isto K 5-40; Marija Lampret isto K 3-70; Milka Štifter iz Selca v spomin ravnatelja Kališa K 4; Franc Drobnič, civilni komisar z bojišča mesečno K 2, skupno K 4.

D. Razno:

Neimenovan nar. napred. obč. svetovalec o priliku županovega godu za dijaško kuhinjo K 100 in za blagotvorne svrhe v disposicijo županovo K 100, skupno K 200; Angela Agnola v spomin umrlega soproga za Dnevna zavetišča za revne šolarje K 200; Angela Agnola v spomin umrlega soproga za vojne slepce K 200; Karel Ernst, ravnatelj pivovarne Union za oslepele vojake zbirko K 60; Kreditno društvo mestne hranilnice mesto venca odborniku Agnoli za slepega vojaka Križnarja K 40; Josip Zidar četrtno najemnine za Rdeči križ K 38-74; Neimenovan trgovec za vojake-slepce K 20; Lucija Jesih, branjevka za Rdeči križ K 10; Ana Kren za oddane kovine za vojne slepce K 3-20.

Iz vježbišča.

Iz ruskega ujetništva pošiljajo po zdrave: Jos. Paškul, Št. Andrej; Jos. Kresovič, Račice; Mirko Gregorič, Bučkovič. Piščo: Sedaj smo v Vladimirovki, kjer sol na ladje nasipajo. Na taki ladji smo tudi mi in vozimo sol po Volgi v druga mesta. Zdravi smo.

Pošta iz Rusije prihaja zadnje čase zelo nereno in v nenavadno majhnem obsegu.

Zamenjava jetičnih z Rusijo. Od konca avgusta t. l. bo prihajal iz Rusije na postajo Sassnitz vsak teden po en transport zamenjanih jetičnih vojnih ujetnikov.

Zamenjava lekarjev in medicincev. Ruski Rdeči križ je sedaj naznani imena tistih lekarjev v našem vojnem ujetništvu, ki jih želi dobiti v zameno. Upati je, da se pogajanja končno dovrše in bodo mogli naši ujeti lekarji, ki že čakajo zbrani v Petrogradu, odpotovati do domovino. — Pogajanja glede zamenjanih medicincev še niso končana, a upati, da skorajšen ugoden uspeh.

Zamenjava invalidov z Italijo. 4. t. m. je dospel v Feldkirch nov transport zamenjanih invalidov iz Italije.

Dnevne novice.

Vodstvo Slovenske Ljudske Stranke ima sejo v torek, 18. septembra ob desetih dopoldne v deželnem dvorcu v Ljubljani.

+ Odlikovanja. Vojaški zasluzni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči so dobili: stotnik 17. pp. Andrej Zorčini, nadporočnik 17. pp. Ludvik Skalka in polkovnik 1. trd. top. baona Ludvik Pengov, poveljnik neke pol. topniške brigade. — Ponovno Najvišje poohvalno priznanje z meči so dobili: nadporočnik 17. pp. Josip Martinek, nadporočnik 24. pol. top. p. dr. jur. Alojzij Mašek in nadporočnik 4. trd. topniški. p. Ivan Leskovšek. — Najvišje poohvalno priznanje z meči je dobil poročnik 17. pp. Rajmund Vatovec. — Srebrni zasluzni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: rač. podčastnik 7. pol. havb. p. Alojzij Kolarčič, nasl. stražmojster 5. drag. p. Viljem Gornik, štabni narednik zrakoplovnega oddelka Jakob Kušar, narednik 9. lov. baona Ivan Kortnik, stražmojster v Zalogu Mihael Čolja, stražmojster v Opčini Alojzij Reznicek, stražmojster v Poreču Vinko Križan in stražmojster v Sežani Josip Colner. — Srebrni hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil pešec 87. pp. Hrašan Ferdinand.

Odlikanji kranjski strelci. Za hrabro obnašanje v 11. soški bitki so bili odlikovani z bronastimi hrabrostnimi svetinjami in Karlovimi četnimi križi: poddesetnik Emil Šubic, strelci Franc Omejec, Alojzij Trampuš, Fran Kren, Ivan Jakše, Alojzij Culjkar, Fran Drešnik in Luka Mikulič, vse pri I. stotniji VI. bataljonu kranjskih prostovoljnih strelcev.

Odlikanje. Odlikan je bil za izvrstne zasluge v vojnem času z viteškim križem reda Frana Josipa z vojno dekoracijo g. polkovnik Jurij Cvitkovič pri vojnem poveljstvu v Zagrebu, g. podpolkovnik Karel Vocilka pri pešpolku št. 93 in g. podpolkovnik

čic za svojega moža v fronti, jih mnogi na lahkočen način preskrbljene nosijo polne žepe svojim damam na razpolago. Dasi je dandanes skoro ves svet za žensko enakopravnost, vendar tudi večinoma najhujši kadilci ne morejo umeti, da se ravno fine ženske morejo zasmrajati s tobakovim duhom. Gotovo pa je, da je malo fino, ako dama po tobaku smrdi. Gorje, aко pride moda, da bi ženske celo »čikale«. Zato bi bilo gotovo najpametejše, ako se ženskam kajenje sploh prepove, kar je tudi z zdravstvenega ozira utemeljeno, kajti go tovo je, da kajenje zlasti materam škoduje, — ako že ne upoštevamo žepov mož.

— Varčujte s papirjem! Široki industrijski in obrtni krogi; celo oni, ki so neposredno udeleženi pri podelovanju papirja, si še danes niso popolnoma na jasnen, da spada v delokrog modernega vojskovanja tudi papir in sicer v precejšnjem obsegu. Kdor je že prej v miru imel priliko, primerjati velike številke o uporabi raznih surovin, je moral strmeti, kak velik delež papirnih in sorodnih proizvodov je rabila vojna uprava za svoje potrebsčine. Danes pa se je to razmerje zelo znatno predrugačilo. Mnoge važne predmete je moral v teku vojne nadomestiti papir, ki smo ga v miru preražkošno trtili. Zato postaja vedno nujnejša zahteva po omejitvi uporabe papirja v uradih in šolah, v bankah in veleindustriji, doma in v mali trgovini. Z omejitvijo, ki jo posameznik ne bi občutil, se more v splošnem naše gospodarsko življenje vbrani pred vsakim pomanjkanjem papirja. Da bi se celokupna uporaba papirja spravila v soglasje s celokupnim proizvajanjem, bi zadostovalo, ako bi vsak posameznik prihranil na dan 20 gramov papirja, približno dve poli. Teh 20 gramov, prihranjenih od vsega našega prebivalstva v državi, bi narastlo tekom enega leta skoro na 400.000 ton papirja. Kako ogromna je ta množina, nam kaže dejstvo, da porabi vse dnevno časopisje na leto približno polovico omenjene vsote. Zato velja vsem: Varčujte s papirjem v trgovskem pa tudi v zasebnem pisemskem prometu! Varčujte pri rabi papirja z njegovo velikostjo in težo. List iz tenkega papirja je za važne vesti ravno tako zanesljiv kot velik dvojnati papir. Popišite pisemske liste na obeh straneh! Omejite se na najkrašo in najneobhodnejšo rečico! Tudi z zavijanjem se mora varčevati. Predmete v šatuljah kot n. pr. kavo, čaj, cigarete itd., še posebej v papir zavijati, je pač nepotrebno. Uporabljeni šatulji naj se ne zavrejo, temveč na novo uporabijo. Kdor ne varčuje s papirjem, ne koristi splošnosti in škoduje tudi sebi! Žrtev pa, ki jo to varčevanje nalaga, je majhna.

Brezmesni dnevi na Ogrskem odpravljeni. V sled pomanjkanja krme je ogrska vlada odredila, da so odslej naprej na Ogrskem odpravljeni brezmesni dnevi.

Poljske želje.

Krakov. Predsedstvu Poljskega kluba je bila predložena spomenica Poljakov v Litvi z naslednjimi zahtevami: Poljski klub naj na merodajnih mestih posreduje zaradi razmer v Litvi. Osrednje vlasti naj proglaše nedovisnost Litve. Osrednje vlasti naj Poljsko in Litvo združijo. — Iz Berlina vrnilsi se grof Ronikier opisuje mnenje berlinskih krogov o poljskem vprašanju na sledeč način: Devet desetink je na stališču, naj se poljsko vprašanje v sedanjem trenutku pusti pri miru, ker je prekomplikirano in se zaenkrat se ne more rešiti. Zahteva naj se krepkejša vojaška uprava v Poljski in anuliranje izjave 5. novembra 1916. Nemška vlada pa namerava kljub temu ostati dosledna ter ne misli kreniti s dosedjanje poti. — Grof Ronikier je nemški vladni predložil naslednji načrt: Upostavi se naj vlada z grofom Tarnowskim na čelu, uvede naj se kontrola nad vsemi odredbami okupacijskih oblasti, meja med nemškim in avstrijskim okupacijskim ozemljem naj se odpravi, uvede delavsko varstvo in dovoli 500 milijonov mark za poravnava vojne škode. — Kot zatrjuje grof Ronikier je znatni del nemških parlamentarcev za te predloge.

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospoda K 180, za dame K 150, za otroke K 120. Zaradi drage poštnine priporoča se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

Vila

s tremi sobami, blizu mesta in kolodvora z velikim vrtom **se prodaja**. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2251 (ako znamka za odgovor).

Tisk »Katoliške Tiskarne«

Jožef Jug

Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča cenj. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Solidna in točna poskrbja. Jamčim, da delam samo s pristnim firnežem.

Malinov sok

vsebujejo 60% sladkorja, nad 50 kg na debelo ponudi v dobavo

I. Gigović

Sisak (Hrvatsko).

Dijak, srednjecolec isče

stanovanje s hrano

Cenjene ponudbe je nasloviti na upravo lista pod »Dijaku«.

Županstvo Banjšice

uraduje sedaj

v Mrzli Rupi št. 16,

Vojške, p. Idrija.

Proda se iz proste roke takoj lepa

stavbena parcele

na solnčni legi v sredini mesta Ljubljane. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 2304. (Znamka za odgovor!)

Sprejme se zanesljiv

mesarski pomočnik

najrajše invalida. Nastop takoj. Ponudbe na ANTON HAFNER, mesar v Škoji Leki 18.

Vzgojiteljica

veča slovenskega in nemškega jezika se isče k dvema otrokom v Litomer (Štajersko). Več se poizve v trgovini O. Bratko Dunajska cesta.

Lepa vila v Gradiču

enonadstropna z vrtom, na zdravi solnčni legi, prostorna za dve gospodski stanovanji in stanovanje za služabništvo z električno lučjo, parketi, vse v najboljšem stanju, se po vrednosti **preda**. Poizvedbe: Karl Bauer Petergasse 170, Gradič.

Proda se v središču Bleida

trgovska hiša

zraven je tudi 2.916 m² vrtta. Naslov pove uprava tega lista pod št. 2165.

Dobiju se v vsaki knjigarni!

Ob Soči

slike z goriškega bojišča, spisal ALOJZIJ RES. 2146

Vsebina: Zadnji dnevi v Brdih. — Izgnanci. — Topovski boj. — Ivanovo 1915. — Nočna vožnja. — Iz bojev za Dobrobo. — K Adriji. — S tolminskega bojišča. — Vseh mrtvih dan. — Gorica v plamenu. — Ob slovesu.

Cena 60 dinarjev.

Založila knjigarna I. Štoka — Trst, ulica Moi no piccolo 19.

Išče se spretan

tesarski mojster

ki naj prevzame napravo zasilnega strešnega stola na pogoreli cerkvi na Koroški Beli. Za les je preskrbljeno. Z delom se mudri. Oglasil, ako le mogoč, osebni pri podpisanim. Župni urad Koroška Bela, žel. postaja Javornik, 9. septembra 1917.

Kupita se dobro ohranjeni pokončni

omari za obleko

Ponudbe z navedbo cene pod »Omara 1694« pri upravi Slovenca.

Glasovirje,
pianine
harmonije in
orchestriljone

S. Kmetetz
Ljubljana,
Koledvorska ulica 26.

124

Sprejme se takoj

starješi, samostojen mož, ki se dobro razume na

vinogradništvo

pa na

kletarstvo

in ki bi eventuelno tudi lahko nadzoroval vso drugo ekonomijo. Posebno se na to mesto opozarjajo **begunci** iz južnih krajev. — Naslov se izve pri upravnosti tega lista pod št. 2297. (Za pismen odgovor znamka.)

Prazne vreče

vseke vrste, **suhe gobе**, kumno, janc in druga semena kupuje vedno in v vsaki množini in plačuje po najvišji dnevnih cenah firma:

J. KUŠLAN, KRAJN, Gorenjsko.

2299

iškote, napolitanke, karamele

in druge bonbone prodaja na debelo in na drobno po najnižji ceni

Gizela Darbo,

Ljubljana, Mestni trg št. 13

(nasproti Cevljarskega mosta).

Zunanjna naročila se točno izvršujejo; posilja se samo po železnicu.

2294

Blagajničarka

se sprejme pri Schneider & Vešvrek, trgovina z železnino v Ljubljani.

Hiša

lepa dvonadstropna se proda iz proste roke. Hiša se nahaja na Glinach pri Ljubljani. Poizve se pri Ivan Guzaku, mesar in gostilničar, Ljubljana, Poljanski nas p. štev. 47.

Kostanjeve in buškove hlove

kupi vsako množino franko vagon

strojna tovarna SAMSA & Co v Ljubljani.

Vpoštevajo se le pismene ponudbe z navedbo cen.

136

Oranje z motornim plugom

Za jesensko oranje večjih pripravnih poljan se bodo oddajali motorni plugi pri **c. in kr. vojaški oskrbovalnici** v Ljubljani (k. und k. Verpflegsmagazin) proti plačilu **28 kron za oral**.

St. 1595,
m. Š. SV.

Razglas.

Na obih mestnih slovenskih otroških vrtcih se prične novo šolsko leto 1917—18

dne 18. septembra 1917.

Vpisovalo se bo v šoiskih prostorih na Zaloški cesti št. 1 in v Cerkveni ulici št. 21 v ponedeljek dne 17. septembra 1917 od 2. do 5. ure popoldne.

C. kr. mestni šolski svet ljubljanski

dne 7. septembra 1917.

Ugodna prilika za varno in plodonosno naložitev denarja.

Tovarniško mizarstvo napredaj.

Prva kranjska mizarstva zadružna v Št. Vidu nad Ljubljano prosoje tovarniško mizarstvo podjetje.

Tovarna stoji poleg kolodvora Vižmarje, je v dobrem stanju in je opremljena s stroji za obdelovanje lesa. Gonilna moč: parni stroj in elektromotor. Na razpolago so obširna skladišča, sušilnica, za les, centralna kurjava, električna razvjetljiva in vodovod.

Podjetje je znano daleč izven Kranjskega, zlasti v Primorju Dalmaciji in Bosni.

Prodajni pogoji in nadaljna pojasnila se dobe v zadružni pisarni.

Resni kupci naj pošljejo svoje ponudbe pismeno do 15. oktobra 1917 na naslov zadruge.